

Парафія свт. Кірила Тураўскага, г.Львоў

Складзена съвятаром Сяржуком Горбікам,
Біблійныя тэксты пададзены згодна перакладу
спадара Васіля Сёмчі
Дзеля служэння 8

Беларускім Праваслаўным Абрадзе
Давраслаў, Госпад, працу нягоднага слугі Твойго

КРЫЖОВЫ ШЛЯХ

ЛЬВОЎ
л. Б. 2007

Уступ

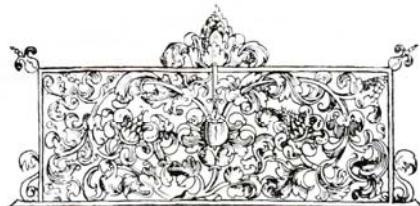
Беларускае хрысціянства заўсёды знаходзілася на мяжы Ўсходній і Заходній традыцый, узбагачаючыся малітвоўнымі практикамі абодзьвух абрадаў. Сынтэза беларускага праваслаўнага абраду пачалася яшчэ ад X – XI ст.ст.

Служба “Крыжовага шляху” ёсьць адной з запазычаных з Заходніх традыцый і творча пераробленай дзеля выкарыстання ў беларускам праваслаўнам абрадзе.

Першыя ўзгадкі аб Крыжовым шляху ў праваслаўнай традыцыі на землях ВКЛ мы сустракаем у сярэдзіне 16 ст. Потым, з невядомі зъменамі, абрад перанялі ўніяты. Пасля распрацоўкі Кіеўскім мітрапалітам Пятром Магілай чына пасій, служба Крыжовага Шляху паступова зьнікала з праваслаўнай традыцыі Украіны, але на Беларусі гэтая богаслужба, нягледзячы на ўсе выслікі РПЦ, працягвала існаваць да канца 19 ст.

Сёння мы аднавілі дадзенae богаслужання па старажытным записам, апісанынам расейскіх і польскіх дасыльедчыкаў.

Служба адпрашлялася ў Вялікую пятніцу і ўключала ў сябе абыход вакол храму (манастыра) з крыжом. У некаторых выпадках узгадваецца абыход вакол усёй вёскі і могілак, замковых муроў... Працэсія чатырнадцать разоў спынялася дзеля ўзгадванья Крыжовага Шляху Госпада, чытання Евангельля і малітваў. Чытання і малітвы чаргаваліся з асаблівым казанынем сьвятара. У больш позніх, пераважна ўніяцкіх крыніцах, узгадваецца, што вернікі слухалі казанія сьвятара і Евангельля на каленях.

Каля ўваходу ў царкву съятар (дыякан) кадзіць крыж, харугвы і людзей. Потым пачатак:

Съятар: Дабраслаўлены Бог наш спрадвеку, цяпер і заўсёды, і на вякі вякоў.

Чытальнік: Амін.

Уладару нябесны, Уцяшыцелю, Духу ісъціны, што ўсюды прысутны і ўсё напаўняеш, Скарбніца добра і Жыцьцядацелю, прыйдзі і ўсяліся ў нас і ачысьці нас ад ўсяго благога і збаў, Добры, душы нашы.

Святы Божа, Святы Моцны, Святы Несъмяротны, памілуй нас. (3)

Усясьвятая Тройца, зылітуйся над намі. Госпадзе, ачысьці правіны нашы. Уладару, выбач бяспраёве наша. Святы, наведай нас і аздараві немачы нашы дзеля імя Твайго.

Госпадзе памілуй. (3)

Слава Айцу, і Сыну, і Святыму Духу, цяпер і заўсёды, і на вякі вякоў. Амін.

Ойча наш, каторы ёсьць у небе, съяціся імя Тваё, прыйдзі валадарства Тваё, будзь воля Твая як на небе, так і на зямлі. Хлеба нашага штодзённага дай нам сёньня, і адпусці нам грахі нашы, як і мы адпускаем вінаватым нашым; і ня ўводзь нас у спакусу, але збаў нас ад злога.

Съятар: Бо Тваё валадарства, і сіла, і слава, Айца, і Сына, і Святога Духа, цяпер і заўсёды, і на вякі вякоў.

Чытальнік: Амін.

Чытальнік: Госпадзе, памілуй. (12 разоў)

Слава Айцу, і Сыну, і Святыму Духу, цяпер і заўсёды, і на вякі вякоў. Амін.

Прыдзіце, паклонімся Уладару нашаму Богу.

Прыдзіце, паклонімся і прыпадзём да Хрыста, Уладара нашага і Бога.

Прыдзіце, паклонімся і прыпадзём да самага Хрыста, Уладара і Бога нашага.

Псальма 142

Госпадзе, пачуй малітву маю, уваж маленьню майму па праўдзе Тваёй; пачуй мяне па праўдзе Тваёй і не ўваходзь у суд

з рабом Тваім, бо не апраўдаецца прад Табою ніводзін жывы. Вораг перасьледуе душу маю, затаптаў у зямлю жыцьцё маё, прымусіў мяне жыць у цемры, як даўно памерлых, і засмуціўся ўва мне дух мой, зънямела ўва мне сэрца маё. Прыгадваю дні мінулыя, думаю пра ўсе дзеі Твае, разважаю пра дзеі рук Тваіх, працягваю да Цябе руکі мае; душа мая - да Цябе, як перасохлая зямля. Хутчэй пачуй мяне, Госпадзе: дух мой зънемагае; не хавай ablічча Твайго ад мяне, каб я не спадобіўся тым, што ўмагілу ідуць. Дай мне рана пачуць ласку Тваю, бо я на Цябе спадзяюся. Пакажы мне, Госпадзе, дарогу, па якой мне ісьці, бо да Цябе я ўзношу душу маю. Вызвалі мяне, Госпадзе, ад ворагаў маіх; да Цябе прыбягаю. Навучы мяне выконваць волю Тваю, бо Ты - Бог мой; Дух Твой добры вядзе мяне ў зямлю праўды. Дзеля імя Твайго, Госпадзе, ажыві мяне; дзеля праўды Тваёй выведзі зь нягоды душу маю і зь літасці Тваёй зылічы ворагаў маіх, і загубі ўсіх, што ўціскаюць душу маю, бо я - Твой раб.

Слава Айцу, і Сыну, і Святому Духу, цяпер і заўсёды, і на вякі вякоў. Амін.

Алілуя, алілуя, алілуя, слава Табе, Божа. (3)

Бог - Госпад, і зъявіўся нам; дабраслаўлёны той, хто ідзе ва імя Госпада.

Верш 1: Спавядайцеся Госпаду, бо Ён добры, бо на вякі літасць Ягоная.

Бог - Госпад, і зъявіўся нам; дабраслаўлёны той, хто ідзе ва імя Госпада.

Верш 2: Абышоўши абступілі мяне, імём Госпада супрацьстаяў я ім.

Бог - Госпад, і зъявіўся нам; дабраслаўлёны той, хто ідзе ва імя Госпада.

Верш 3: Не памру, а жыць буду, і паведамлю аб справах Госпада.

Бог - Госпад, і зъявіўся нам; дабраслаўлёны той, хто ідзе ва імя Госпада.

Верш 4: Камень, якім пагрэбавалі будаўнікі, зрабіўся галавой вугла; ад Госпада быў ён, і дзівосным ёсьць у вачах нашых.

Бог - Госпад, і зъявіўся нам; дабраслаўлёны той, хто ідзе ва

імя Госпада.

Псальма 90

Хто жыве пад аслонаю Ўсявышняга, той пакоіцца ў засені ўсемагутнага, кажа Госпаду: прыстанішча мне і Заступніку мой, Божа мой, на Цябе спадзяюся! Ён цябе вызваліць зь сетак лаўца, ад пагібелльнай пошасьці; пер'ем Сваім Ён цябе ўзасьціць, і пад крыльлем ягоным убясьпечышся; шчыт і аслона - ісьціна Ягоная. Не збаішся страху начнога, ні стралы, што ўдзень пралятае, ні пошасьці, што ў цемры ходзіць, ані пошасьці, што нішчыць апоўдні. Упадзе тысяча побач з табою, і дзесяць тысяч праваруч ад цябе; але да цябе не наблізіцца: толькі глядзецьмеш вачыма тваімі і ўбачыш помсту бязбожнікам. Бо сказаў Ты: Гасподзь - надзея мая; Усявышняга выбраў ты прыстанішчам тваім; ліха цябе не спаткае, і пошасьць жытла твайго не зачэпіць; бо анёлам Сваім наказвае пра цябе - ахоўваць цябе на ўсіх дарогах тваіх, і на руках цябе панясуць, каб не спатыкнуўся ты аб камень нагою тваёю; на асыпіда і васіліска наступіш і патопчаш ільва і дракона. “За тое, што ён палюбіў Мяне, уратую яго; абараню яго, бо ён спазнаў імя Маё. Пакліча Мяне і пачую яго: зь ім Я ў жалобе, вызвалю яго, і праслаўлю яго; даўжынёю дзён напоўню яго, і пакажу яму выратаванье Маё”.

Слава Айцу, і Сыну, і Святому Духу, цяпер і заўсёды, і на вякі вякоў. Амін.

Алілуя, алілуя, алілуя, слава Табе Божа. (тры разы)

УСТУПНАЯ МАЛІТВА.

Святар: Ісус, Выратавальнік наш, укрыжаваны на крыжы! Любім Цябе больш за ўсё і ўсім сэрцам шкадуем, што мы так абразілі Цябе, Госпада. Каб Табе падзякаваць за міласць выратаванья, выбачыцца за нашыя грахі і вымаліць сябе міласць перабываць у дабрыні, жадаем разважаць аб Тваіх мука і съмерці. А ахвяруем Табе, Ісус, гэтая разважаньня і малітвы, каб вымаліць водпуск грахоў ўсім памёрлым братам і сёстрам нашым, праваслаўным. Зрабі ласку, каб мы пачалі і скончылі гэты Крыховы Шлях у славу Тваю і карысць душам нашым.

Людзі: Слава пакутам Тваім. Слава ўсяцярпеньню Твайму, Госпадзі!

Чытальнік: Прыдзіце, праваслаўныя, аддамо шану пакутам Господа Ісуса.

Людзі: Аддамо шану выратавальным пакутам Госпада!.

Апошнія два выгалася чытальніка і людзей паўторваюца тройчы. Пасъля кожнага зямны паклон.

1. ІСУСА ХРЫСТА АСУДЖЫВАЮЦЬ НА СЪМЕРЦЬ.

Святар: Узгадаем выратавальныя пакуты Госпада!

Людзі: Слава пакутам Тваім. Слава ўсяцярпеньню Твайму, Госпадзі!

Святар: Пілат асуджае нявінаватага Ісуса, але Ісус маўчыць і ў Сэрцы Сваім ахвяруе жыцьцё дзеля выратаванья сусвету. Маўчыць, бо любіць тварэння Свае, а любоў гэтая зачыняе вусны Ягоныя.

Дыякан: Мудрасцьць! Устанем набожна! Будзем слухаць съвятое Евангельля!

Святар: Мір усім!

Хор: І твайму духу.

Дыякан: Ад Мацьвея съвятога Евангельля чытаньня.

Людзі: Слава Табе, Госпадзі, слава Табе!

Дыякан: Будзем уважны!

Ісус стаў перад намеснікам. І спытаўся ў Яго намеснік, кажучы: Ты Цар Юдэйскі? А Ісус сказаў яму: ты кажаш. І калі вінавацілі Яго першасвятыя і старэйшыны, Ён нічога не адказваў. Тады кажа Яму Пілат: ці ня чуеш, колькі съведчаць супроць Цябе? І не адказваў яму на ніводнае слова, так што намеснік вельмі зьдзіўляўся. А на съвята намеснік меў звычай выпускаць народу аднаго вязня, якога б хацелі. Быў тады ў іх вядомы вязень, званы Варава. І вось, як сабраліся яны, сказаў ім Пілат: каго хочаце, каб я выпусціў вам: Вараву ці Ісуса, Якога завуць Хрыстом? Бо ведаў, што з зайздрасці выдалі Яго. Тым часам, як сядзеў ён на судовым месцы, жонка ягоная паслала яму сказаць: не рабі нічога Праведніку Тому, бо я сёньня ў съне шмат адцярпела за Яго. Але першасвятыя і старэйшыны

падбухторылі люд прасіць Вараву, а Ісуса загубіць. Тады намеснік сказаў у адказ: каго хочаце з двух, каб я выпусціў вам? Яны сказалі: Вараву. Кажа ім Пілат: што ж мне зрабіць зь Ісусам, Якога завуць Хрыстом? Кажуць яму ўсе: хай будзе ўкрыжаваны! А намеснік скозаў: якое ж ліха ўчыніў Ён? Але яны яшчэ мацней крычалі: хай будзе ўкрыжаваны! Пілат, бачачы, што нічога не дапамагае, а неспакой расьце, узяў вады і ўмыў руکі перад людзьмі, кажучы: невінаваты я ў крыві Праведніка Гэтага; глядзеце самі. І, адказваючы, увесь люд скозаў: Кроў Ягоная на нас і на дзецях нашых. Тады выпусціў ім Вараву, а Ісуса, біўшы, аддаў на крыжаванье.

Мц. 27:15-26

Святар: Мір табе, дабравесціўшы!

Людзі: Слава Табе, Госпадзі, слава Табе!

Святар: Слава, гонар і паклон Табе за тое, усяміласэрны Выратавальнік, што па нявымоўнай і ўсябязмежнай любові Тваёй да нас, грэшных, Ты дабраваліў бязвінна прыніць жахлівае асуджаньня на съмерць! Усясалодкі наш Ісус! Ня будзь верным людзям Тваім судзьдзей на Страшнам Судзе, але Выратавальнікам. Кожны з нас прысягаецца Табе ніколі і нікога не асуджываці, не абвінавачваць апрача сябе на съвяты Споведзі. Ісус, будзь міласэрным да нас! Марыя, хадатайнічай за кожнага слугу Твайго на Страшнам Судзе.

Людзі: Ойча наш, каторы ёсьць у небе, съвяціся імя Твае, прыдзі ўладарства Твае, будзь воля Твая як у небе, так і на зямлі. Хлеба нашага штодзёнага дай нам сёньня, і адпусці нам грахі наши, як і мы адпускаем вінаватым нашым; і ня ўводзь нас у спакусу, але збаў нас ад злога.

Святар: Бо Тваё ёсьць валадарства, і сіла, і слава, Айца, і Сына, і Святога Духа, цяпер і заўсёды, і на вякі вякоў.

Чытальнік: Амін.

Богародзіца Дзева, радуйся; / дабрадатная Марыя, Госпад з Табою! / Дабраслаўленая ты паміж жонкамі / і дабраслаўлены Плод улоньня Твайго, / бо Ты нарадзіла Хрыста, Збаўцу душаў наших.

Святар: Перацярпейшы за нас пакуты, Ісус Хрыстос,
Сын Боскі, памілуй нас!

Людзі: Госпадзі, памілуй. (3)

Дыякан: Памілуй нас, Божа, паводле Тваёй вялікай
міласэрнасьці, молімся Табе, пачуй нас і памілуй.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Дыякан: Яшчэ молімся за богалюбнага Свяцейшага
Ўсяленскага патрыярха Канстантынопальскага, за ўладыку
нашага (імя і тытул першаярхага) япіската нашага Пачэснага
(імя) і ўсіх у Хрысьце братоў нашых.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся за Богам съцеражоную краіну нашу Беларусь
і ўесь беларускі народ, за стойкасць у веры, мужнасць у
выпрабаваньнях і вернасць свайму народу ўсіх нас.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся за ўсіх праваслаўных хрысьціянаў, каб добры
і міласэрны Бог наведаў іх і дараўаў ім спакойнае жыццё,
здароўе, посьпеху кожнай добраі справе, і каб адпусціў ім усе
іхнія правіны вольныя і міжвольныя.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся Госпаду Богу нашаму, каб Ён пачуў голас
маленяняў нас, грэшных, і злытаваўся над слугамі Ягонымі),
захаваў іх ад усякага суму, бяды, гневу і патрэбы, і ад усякае
хвораство душэўнае і цялеснае, і падаў добрае разуменьня
запаветаў Тваіх. Скажам усе разам: Хутка пачуй нас і памілуй.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся, каб гэтаму гораду і гэтай святай царкве, і
ўсякаму гораду і краіне захавацца ад голаду, пошасці, і
землятрусу, патопу, агню, мяча, нападу ворагаў і братабойчае
вайны; і каб добры і чалавекалюбны Бог наш быў міласэрны і
спагадлівы да нас, адхіліў ад нас усякую небясыкую, што нам
пагражае, вызваліў нас ад сванго справядлівага гневу і
зымілаваўся над намі.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся, каб Госпад Бог пачуў голас маленяня нас,
грэшных, і зымілаваўся над намі.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Святар: Выслушай нас, Божа, Збавіцелю наш, надзея
ўсіх, што жывуць на зямлі, і тых, што далёка на моры, і будзь
спагадлівы да нас, грэшных, і Памілуй нас. Бо Ты міласэрны і
чалавекалюбны Бог, і Табе славу аддаем, Айцу, і Сыну, і
Святыому Духу, цяпер і заўсёды, і на вякі вякоў.

Людзі: Амін.

2. ІСУСА ХРЫСТА АБЦЯЖАРВАЮЦЬ КРЫЖОМ.

Святар: Узгадаем выратавальныя пакуты Госпада!

Людзі: Слава пакутам Тваім. Слава ўсяцярпеньню
Твайму, Госпадзі!

Святар: Стаяць цяжкі Крыж. Дзеля каго ён падрыхтаваны?
Ці дзеля злачынца, што смакаваў садавіну з забароненага дрэва?
Не, гэта ўсябязгрэшны Ісус падстаўляе дабраахвотна плечы
свае, каб на крыжы перацярпець за беззакон'я нашыя. Бярэ
Ісус крыж, а сэрца Ягонае кажа: “Дабравалю ўзяць крыж гэты на
плечы Свае, дабражадаю несыці яго на Галгофу і памёрці на ім
за народ Свой, які так люблю.”

Дыякан: Мудрасць! Устанем набожна! Будзем слухаць
святое Евангельля!

Святар: Mір усім!

Хор: I твайму духу.

Дыякан: Ад Мацьвея святога Евангельля чытаньня.

Людзі: Слава Табе, Госпадзі, слава Табе!

Дыякан: Будзем уважны!

Тады воіны намеснікавы, узяўшы Ісуса ў прэторию,
сабралі на Яго цэлы полк, і разьдзеўшы Яго, надзелі на Яго
пурпуру; і, сплёўшы вянок зь цёрну, усклалі на галаву Яму і
далі Яму ў правую руку кій, і, укленчыўшы перад Ім, кплі зь
Яго, кажучы: радуйся, Цар Юдэйскі! і плявалі на Яго і,
узяўшы кій, білі па галаве Яго. І калі назьдзекаваліся зь Яго,
зынялі зь Яго пурпуру і апранулі Яго ў адзежу Ягоную, і
павялі Яго на крыжаваньне.

Мц. 27:27:31

Святар: Mір табе, дабравесціўшы!

Людзі: Слава Табе, Госпадзі, слава Табе!

Святар: Калі нябудзем шанаваць і любіць крыж, тады няздолеем зрабіцца сябрамі і слугамі Тваімі, Ісус. Ведаем добра, што шлях да нябёсаў – гэта Шлях Крыжовы. Ісус, усядобры, прабач нам неразважлівасць і раптаньня замест цярпеняня і пакоры! Госпадзі, хай выконваецца заўсёды на нас Тваё дабраваленяня святое.

Марыя, усяцярплячая Маці, вымалі нам міласць, каб мы палюблі крыж, ва ўсім згаджаліся з святой волі Госпада і гэтак зрабіліся годнымі вечнага жыцця нябёснага.

Людзі: Ойча наш, каторы ёсьць у небе, съвяціся імя Твае, прыдзі ўладарства Твае, будзь воля Твая як у небе, так і на зямлі. Хлеба нашага штодзёнага дай нам сёньня, і адпусьці нам грахі нашы, як і мы адпускаем вінаватым нашым; і ня ўводзь нас у спакусу, але збаў нас ад злога.

Святар: Бо Тваё ёсьць валадарства, і сіла, і слава, Айца, і Сына, і Святога Духа, цяпер і заўсёды, і на вякі вякоў.

Чытальнік: Амін.

Богародзіца Дзева, радуйся; / дабрадатная Марыя, Госпад з Табою! / Дабраслаўленая ты паміж жонкамі / і дабраслаўлены Плод улоныя Твайго, / бо Ты нарадзіла Хрыста, Збаўцу душаў нашых.

Святар: Перацярпейшы за нас пакуты, Ісус Хрыстос, Сын Боскі, памілуй нас!

Людзі: Госпадзі, памілуй. (3)

Дыякан: Памілуй нас, Божа, паводле Тваёй вялікай міласэрнасці, молімся Табе, пачуй нас і памілуй.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Дыякан: Яшчэ молімся за богалюбнага Свяцейшага Ўсяленскага патрыярха Канстантынопальскага, за ўладыку нашага (імя і тытул першаяртарха) япіската нашага Пачэснага (імя) і ўсіх у Хрысьце братоў нашых.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся за Богам съцеражоную краіну нашу Беларусь і ўвесь беларускі народ, за стойкасць у веры, мужнасць у выпрабаваньях і вернасць свайму народу ўсіх нас.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся за ўсіх праваслаўных хрысьціянаў, каб добры і міласэрны Бог наведаў іх і дараў ім спакойнае жыццё, здароўе, посыпеху кожнай добрай справе, і каб адпусьці ім усе іхнія правіны вольныя і міжвольныя.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся Госпаду Богу нашаму, каб Ён пачуў голас маленьняў нас, грэшных, і злытаваўся над слугамі Ягонымі), захаваў іх ад усякага суму, бяды, гневу і патрэбы, і ад усякага хворасці душэўнае і цялеснае, і падаў добрае разуменяня запаветаў Тваіх. Скажам усе разам: Хутка пачуй нас і памілуй.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся, каб гэтаму гораду і гэтай святой царкве, і ўсякаму гораду і краіне захавацца ад голаду, пошасці, землятрусу, патопу, агню, мяча, нападу ворагаў і братабойчае вайны; і каб добры і чалавекалюбны Бог наш быў міласэрны і спагадлівы да нас, адхіліў ад нас усякую небясынку, што нам пагражае, вызваліў нас ад сванго справядлівага гневу і зьмілаваўся над намі.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся, каб Госпад Бог пачуў голас маленьня нас, грэшных, і зымілаваўся над намі.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Святар: Выслушай нас, Божа, Збавіцелю наш, надзея ўсіх, што жывуць на зямлі, і тых, што далёка на моры, і будзь спагадлівы да нас, грэшных, і Памілуй нас. Бо Ты міласэрны і чалавекалюбны Бог, і Табе славу аддаем, Айцу, і Сыну, і Святому Духу, цяпер і заўсёды, і на вякі вякоў.

Людзі: Амін.

3. ІСУС ХРЫСТОС ПЕРШЫ РАЗ ПАДАЕ ПАД ЦЯЖАРАМ КРЫЖА.

Святар: Узгадаем выратавальныя пакуты Госпада!

Людзі: Слава пакутам Тваім. Слава ўсяцярпеню Твайму, Госпадзі!

Святар: Пад цяжарами крыжа падае на зямлю зьнямоглы

плоцьцю Ісус. І нас прыціскае крыж штодзёнага жыцьця, нашых абавязкаў у гэтым жыцьці. Ісус бязгрэшны дзеля дюові да нас падае пад цяжарам крыжа, а мы наракаем на свой крыж, няжадаем яго несьці і праз гэта падаём у бяздоњня грахоў і абрајаем свайго Выратавальніка.

Дыякан: Мудрасьць! Устанем набожна! Будзем слухаць съвятое Евангельля!

Съвятар: Мір усім!

Хор: І твайму духу.

Дыякан: Ад Яна съвятого Евангельля чытаньня.

Людзі: Слава Табе, Госпадзі, слава Табе!

Дыякан: Будзем уважны!

І, нясучы крыж Свой, Ён выйшаў на месца, называнае Любым, па-Габрэйску Галгофа

Ян.19:17

Съвятар: Мір табе, дабравесьціўшы!

Людзі: Слава Табе, Госпадзі, слава Табе!

Съвятар: Ісус, Выратавальнік мой! Прад Табой укленчывае найбольшы грэшнік.

Людзі: Госпадзі, памілуй.

Съвятар: Колькі разоў рабіў я благое!

Людзі: Госпадзі, памілуй.

Съвятар: Колькі разоў падаў я ў бяздоњня граху!

Людзі: Госпадзі, памілуй.

Съвятар: Ды падай нам цяпер руку Тваю, усяміласэрны Ісус, ды зрабі па дабрыні Тваёй, каб мы ніколі больш не ўпадалі ў грэх. Бо дзеля нашага выратаваньня Ты дабраваліў плоць апрануць, асуджэння і пакуту аб беззаконных прыняц. Няма больш кепскага дзеля нас, чым грахом сваім абраziць Цябе.

Марыя, вымалі ўсім чыстым душам міласэрць перабываньня ў дабрыні да канца, а нам, грэшным, ласку шчырай пакуты і пакаянья за грахі нашыя.

Людзі: Ойча наш, каторы ёсьць у небе, съвяціся імя Твае, прыдзі ўладарства Твае, будзь воля Твая як у небе, так і на зямлі. Хлеба нашага штодзёнага дай нам сёньня, і адпусьці нам грахі нашы, як і мы адпускаем вінаватым нашым; і ня

ўводзь нас у спакусу, але збаў нас ад злога.

Съвятар: Бо Тваё ёсьць валадарства, і сіла, і слава, Айца, і Сына, і Съвятога Духа, цяпер і заўсёды, і на вякі вякоў.

Чытальнік: Амін.

Богародзіца Дзева, радуйся; / дабрадатная Марыя, Госпад з Табою! / Дабраслаўлённая ты паміж жонкамі / і дабраслаўлёны Плод улоньня Твайго, / бо Ты нарадзіла Хрыста, Збаўцу душаў нашых.

Съвятар: Перацярпейшы за нас пакуты, Ісус Хрыстос, Сын Боскі, памілуй нас!

Людзі: Госпадзі, памілуй. (3)

Дыякан: Памілуй нас, Божа, паводле Тваёй вялікай міласэрнасці, молімся Табе, пачуй нас і памілуй.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Дыякан: Яшчэ молімся за богалюбнага Съвяцейшага Ўсяленскага патрыярха Канстантынопальскага, за ўладыку нашага (імя і тытул першаярарха) япіскапа нашага Пачэснага (імя) і ўсіх у Хрысьце братоў нашых.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся за Богам сыцеражоную краіну нашу Беларусь і ўвесь беларускі народ, за стойкасць у веры, мужнасць у выпрабаваньнях і вернасць свайму народу ўсіх нас.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся за ўсіх праваслаўных хрысьціяну, каб добры і міласэрны Бог наведаў іх і дараваў ім спакойнае жыцьцё, здароўе, посыпеху кожнай добрай справе, і каб адпусьці ім усе іхнія правіны вольныя і міжвольныя.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся Госпаду Богу нашаму, каб Ён пачуў голас маленьня ў нас, грэшных, і злытаваўся над слугамі Ягонымі), захаваў іх ад усякага суму, бяды, гневу і патрэбы, і ад усякага хворасці душэўнае і цялеснае, і падаў добрае разуменія запаветаў Тваіх. Скажам усе разам: Хутка пачуй нас і памілуй.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся, каб гэтаму гораду і гэтай съвятоі царкве, і ўсякаму гораду і краіне захавацца ад голаду, пошасьці,

землятрусу, патопу, агню, мяча, нападу ворагаў і братабойчае вайны; і каб добры і чалавекалюбны Бог наш быў міласэрны і спагадлівы да нас, адхіліў ад нас усякую небясыеуку, што нам пагражае, вызваліў нас ад сванго справядлівага гневу і зымілаваўся над намі.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся, каб Госпад Бог пачуў голас маленъня нас, грэшных, і зымілаваўся над намі.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Святар: Выслушай нас, Божа, Збавіцелю наш, надзея ўсіх, што жывуць на зямлі, і тых, што далёка на моры, і будзь спагадлівы да нас, грэшных, і Памілуй нас. Бо Ты міласэрны і чалавекалюбны Бог, і Табе славу аддаем, Айцу, і Сыну, і Святыму Духу, цяпер і заўсёды, і на вякі вякоў.

Людзі: Амін.

4. ІСУС ХРЫСТОС СУСТРАКАЕ СВАЮ ПАКУТЫВАЮЧУЮ МАЦІ

Святар: Узгадаем выратавальныя пакуты Господа!

Людзі: Слава пакутам Тваім. Слава ўсяцярпенью Твайму, Госпадзі!

Святар: Вучні пакінулі Ісуса – зъбеглі. Пакінуты ўсямі Ісус крочыць Крыжовым Шляхам. Усясьвятая і пакутуючая Маці Ягоная сустракае Сына параненым, пабітым, укатаванага, зънямоглага, церніям увенчанага, з цяжкім крыжом на крывавячых плячах. Хто зразуе веліч душэўнага болю Ісуса і Марыі, калі Яны сустрэліся і паглядзелі на Сябе на гэтым жахлівым шляху! Як усяцярплячыя гэтыя дзьве Ўсясьвятая асобы. А хто зрабіў ім гэтую боль?

Дыякан: Мудрасыць! Устанем набожна! Будзем слухаць съвятое Евангельля!

Святар: Мір усім!

Хор: І твайму духу.

Дыякан: Ад Марка съвятого Евангельля чытаньня.

Людзі: Слава Табе, Госпадзі, слава Табе!

Дыякан: Будзем уважны!

А калі насымяліся зь Яго, зънялі зь Яго пурпuru, адзелі Яго ў Ягонае адзеньне і павялі Яго, каб крыжаваць Яго.

Мк. 15:20

Святар: Mіr табе, дабравесціўшы!

Людзі: Слава Табе, Госпадзі, слава Табе!

Святар: О, Боскі Сын Усячыстай Дзвеы, о Маці Выратавальніка майго, Ісуса Хрыста! Спавядаемся ў пакоры, што мы ёсьць падставай гэтых Вашых няўмоўных пакутаў. Шкадуем моцна і молім: “Прабач нас па міласэрнасці Тваёй!”

Усядобрая Ўладарка, Маці Выратавальніка нашага, будзь абаронцай слугам Тваім!

Людзі: Ойча наш, каторы ёсьць у небе, съвяціся імя Твае, прыдзі ўладарства Твае, будзь воля Твая як у небе, так і на зямлі. Хлеба нашага штодзёнага дай нам сёньня, і адпусці нам грахі нашы, як і мы адпускаем вінаватым нашым; і ня ўводзь нас у спакусу, але збаў нас ад злога.

Святар: Бо Тваё ёсьць валадарства, і сіла, і слава, Айца, і Сына, і Святога Духа, цяпер і заўсёды, і на вякі вякоў.

Чыталынік: Амін.

Богародзіца Дзева, радуйся; / дабрадатная Марыя, Госпад з Табою! / Дабраслаўленая ты паміж жонкамі / і дабраслаўлены Плод улоньня Твайго, / бо Ты нарадзіла Хрыста, Збаўцу душаў нашых.

Святар: Перацярпейшы за нас пакуты, Ісус Хрыстос, Сын Боскі, памілуй нас!

Людзі: Госпадзі, памілуй. (3)

Дыякан: Памілуй нас, Божа, паводле Тваёй вялікай міласэрнасці, молімся Табе, пачуй нас і памілуй.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Дыякан: Яшчэ молімся за богалюбнага Свяцейшага Ўсяленскага патрыярха Константынопальскага, за ўладыку нашага (імя і тытул першайарх) япіскапа нашага Пачэснага (імя) і ўсіх у Хрысьце братоў нашых.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся за Богам сыцеражоную краіну нашу Беларусь і ўвесль беларускі народ, за стойкасць у веры, мужнасць у

выпрабаваньнях і вернасьць свайму народу ўсіх нас.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся за ўсіх праваслаўных хрысціянаў, каб добры і міласэрны Бог наведаў іх і дараў ім спакойнае жыцьцё, здароўе, посыпеху кожнай добраі справе, і каб адпусціў ім усе іхнія правіны вольныя і міжвольныя.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся Госпаду Богу нашаму, каб Ён пачуў голас маленьняў нас, грэшных, і злытаваўся над слугамі Ягонымі, захаваў іх ад усякага суму, бяды, гневу і патрэбы, і ад усякае хворасыці душэўнае і цялеснае, і падаў добрае разуменяя запаветаў Тваіх. Скажам усе разам: Хутка пачуй нас і памілуй.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся, каб гэтаму гораду і гэтай сьвятой царкве, і ўсякаму гораду і краіне захавацца ад голаду, пошасьці, землятрусу, патопу, агню, мяча, нападу ворагаў і братабойчае вайны; і каб добры і чалавекалюбны Бог наш быў міласэрны і спагадлівы да нас, адхіліў ад нас усякую небясыеуку, што нам пагражае, вызваліў нас ад сванго справядлівага гневу і зымілаваўся над намі.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся, каб Госпад Бог пачуў голас маленьня нас, грэшных, і зымілаваўся над намі.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Святар: Выслушай нас, Божа, Збавіцелю наш, надзея ўсіх, што жывуць на зямлі, і тых, што далёка на моры, і будзь спагадлівы да нас, грэшных, і Памілуй нас. Бо Ты міласэрны і чалавекалюбны Бог, і Табе славу аддаем, Айцу, і Сыну, і Святыому Духу, цяпер і заўсёды, і на вякі вякоў.

Людзі: Амін.

5. КІРЫНЕЯЦ ДАПАМАГАЕ ІСУСУ ХРЫСТУ НЕСЬЦІ КРЫЖ

Святар: Узгадаем выратавальныя пакуты Госпада!

Людзі: Слава пакутам Твайм. Слава ўсяцярпенюю Твайму, Госпадзі!

Святар: Ісус зънямагае, Ён няздолъны больш несыці крыж. Таму жыды прымушаюць Сімана Кірынейскага дапамагці Ісусу несыці крыж. Ісус пагаджаецца на гэта. Ці можа таму, кам Сябе зрабіць лягчей? Не, Ён з Сваёй любові жадае падаць Сімону ўзнагароду да послугі і ўзнагароду ў нябёсах. Таксама Ён, з любові да нас, церпіць усялякія абразы і скрухі, боль, хваробы і прасылданьня, каб мы сваім цярпенням іх заслужылі сябе вечную радасьць на нябёсах.

Дыякан: Мудрасьць! Устанем набожна! Будзем слухаць съвятое Евангельля!

Святар: Мір усім!

Хор: І твайму духу.

Дыякан: Ад Лукаша съвятого Евангельля чытаньня.

Людзі: Слава Табе, Госпадзі, слава Табе!

Дыякан: Будзем уважны!

І калі павялі Яго, дык, захапіўшы нейкага Сымона Кірынеяніна, які ішоў з поля, усклалі на яго крыж, каб нёс за Ісусам.

Лк. 23:26

Святар: Мір табе, дабравесціўшы!

Людзі: Слава Табе, Госпадзі, слава Табе!

Святар: О, Ісус! Дзякуем Табе за ўсе, што Ты падаеш нам, каб мы з пакораю і любоўю да Цябе выконвалі волю Тваю і зрабіліся годнымі вечнай радасьці з Табой у нябёсах.

Ісус, пррабач мне грахі, якія я нарабіў супраць любові да бліжэйшага.

Марыя, вымалі мне міласьць, каб я адчуваў нядолю ўсіх братоў і сёстраў маіх, і заўсёды з радасьцю дапамагаў ім.

Людзі: Ойча наш, каторы ёсьць у небе, съвяціся імя Твае, прыдзі ўладарства Твае, будзь воля Твая як у небе, так і на зямлі. Хлеба нашага штодзёнага дай нам сёньня, і адпусці нам грахі наши, як і мы адпускаем вінаватым нашым; і на ўводзь нас у спакусу, але збаў нас ад злога.

Святар: Бо Тваё ёсьць валадарства, і сіла, і слава, Айца, і Сына, і Свяতога Духа, цяпер і заўсёды, і на вякі вякоў.

Чытальнік: Амін.

Богародзіца Дзева, радуйся; / дабрадатная Марыя, Госпад з Табою! / Дабраслаўлённая ты паміж жонкамі / і дабраслаўлёны Плюд улоньня Твайго, / бо Ты нарадзіла Хрыста, Збаўцу душаў нашых.

Святар: Перацярпейшы за нас пакуты, Ісус Хрыстос, Сын Боскі, памілуй нас!

Людзі: Госпадзі, памілуй. (3)

Дыякан: Памілуй нас, Божа, паводле Тваёй вялікай міласэрнасці, молімся Табе, пачуй нас і памілуй.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Дыякан: Яшчэ молімся за богалюбнага Свяцейшага Ўсяленскага патрыярха Канстантынопальскага, за ўладыку нашага (імя і тытул першаярхара) япіскапа нашага Пачэснага (імя) і ўсіх у Хрысьце братоў нашых.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся за Богам съцеражоную краіну нашу Беларусь і ўесь беларускі народ, за стойкасць у веры, мужнасць у выправаваньнях і вернасць свайму народу ўсіх нас.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся за ўсіх праваслаўных хрысьціяну, каб добры і міласэрны Бог наведаў іх і дараваў ім спакойнае жыццё, здароўе, посьпеху кожнай добраі справе, і каб адпусціў ім усе іхнія правіны вольныя і міжвольныя.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся Госпаду Богу нашаму, каб Ён пачуў голас маленьняў нас, грэшных, і зылітаваўся над слугамі Ягонымі), захаваў іх ад усякага суму, бяды, гневу і патрэбы, і ад усякае хворасці душэўнае і цялеснае, і падаў добрае разуменіня запаветаў Тваіх. Скажам усе разам: Хутка пачуй нас і памілуй.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся, каб гэтаму гораду і гэтай святоі царкве, і ўсякаму гораду і краіне захавацца ад голаду, пошасці, землятрусу, патопу, агню, мяча, нападу ворагаў і братабойчае вайны; і каб добры і чалавекалюбны Бог наш быў міласэрны і спагадлівы да нас, адхіліў ад нас усякую небясыеуку, што нам пагражае, вызваліў нас ад сванго справядлівага гневу і

зымілаваўся над намі.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся, каб Госпад Бог пачуў голас маленьня нас, грэшных, і зымілаваўся над намі.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Святар: Выслушай нас, Божа, Збавіцелю наш, надзея ўсіх, што жывуць на зямлі, і тых, што далёка на моры, і будзь спагадлівы да нас, грэшных, і Памілуй нас. Бо Ты міласэрны і чалавекалюбны Бог, і Табе славу аддаем, Айцу, і Сыну, і Святыому Духу, цяпер і заўсёды, і на вякі вякоў.

Людзі: Амін.

6. ІСУС ХРЫСТОС АБЦІРАЕ ТВАР РУШНІКОМ ВЕРАНІКІ

Святар: Узгадаем выратавальныя пакуты Госпада!

Людзі: Слава пакутам Твайм. Слава ўсяцярпеньню Твайму, Госпадзі!

Святар: Святая Вераніка з любоўю і спачуваньнем падайшла з натоўпу да Ісуса і рушніком абцёрла Ягоны пакутны твар. Ісус прыняў і ўзнагародзіў учынак яе. Здабыла святая Вераніка адбітак твару Выратавальніка на рушніке. Але гэты перапоўнены болем твар адбіўся і на добрым сэрцы святоі Веранікі. Ад гэтай гадзіны насіла яна Ісуса ў памяці і разважала над запаветамі Ягонымі.

Дыякан: Мудрасць! Устанем набожна! Будзем слухаць святое Евангельля!

Святар: Мір усім!

Хор: І твайму духу.

Дыякан: Ад Марка святоі Евангельля чытаньня.

Людзі: Слава Табе, Госпадзі, слава Табе!

Дыякан: Будзем уважны!

І білі яго па галаве кіем, і плявалі на Яго і, кленчачы, кланяліся Яму.

Мк. 15:19

Святар: Мір табе, дабравесціўшы!

Людзі: Слава Табе, Госпадзі, слава Табе!

Святар: І ў нашай души мусіць адбіцца паранены і скрываўлены Твар нашага Выратавальніка. Таму малю Цябе, Ісусе, падай мне гэтую ласку, каб прад вачамі души маёй заўсёды знаходзіўся ўсясьвятой вобраз Тваёй, церніям увенчанай Галавы, найперш у гадзіну спакусы.

Марыя, шматпакутная Маці, вымалі міласьць, каб я заўсёды памятаваў муکі Ісуса, майго Выратавальніка.

Людзі: Ойча наш, каторы ёсьць у небе, съвяціся імя Твае, прыдзі ўладарства Твае, будзь воля Твая як у небе, так і на зямлі. Хлеба нашага штодзёнага дай нам сёньня, і адпусьці нам грахі нашы, як і мы адпускаем вінаватым нашым; і ня ўводзь нас у спакусу, але збаў нас ад злога.

Святар: Бо Тваё ёсьць валадарства, і сіла, і слава, Айца, і Сына, і Святога Духа, цяпер і заўсёды, і на вякі вякоў.

Чытальнік: Амін.

Богародзіца Дзева, радуйся; / дабрадатная Марыя, Госпад з Табою! / Дабраслаўлёнай ты паміж жонкамі / і дабраслаўлёны Плод улоньня Твайго, / бо Ты нарадзіла Хрыста, Збаўцу душаў нашых.

Святар: Перацярпейшы за нас пакуты, Ісус Хрыстос, Сын Боскі, памілуй нас!

Людзі: Госпадзі, памілуй. (3)

Дыякан: Памілуй нас, Божа, паводле Тваёй вялікай міласэрнасьці, молімся Табе, пачуй нас і памілуй.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Дыякан: Яшчэ молімся за богалюбнага Свяцейшага Ўсяленскага патрыярха Канстантынопальскага, за ўладыку нашага (імя і тытул першаярарха) япіската нашага Пачэснага (імя) і ўсіх у Хрысьце братоў нашых.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся за Богам съцеражоную краіну нашу Беларусь і ўесь беларускі народ, за стойкасць у веры, мужнасьць у выпрабаваньях і вернасьць свайму народу ўсіх нас.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся за ўсіх праваслаўных хрысьціянаў, каб добры і міласэрны Бог наведаў іх і дараваў ім спакойнае жыццё,

здароўе, посыпеху кожнай добрай справе, і каб адпусьціў ім усе іхнія правіны вольныя і міжвольныя.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся Госпаду Богу нашаму, каб Ён пачуў голас маленьняў нас, грэшных, і зылітаваўся над слугамі Ягонымі), захаваў іх ад усякага суму, бяды, гневу і патрэбы, і ад усякага хворасці душэўнае і цялеснае, і падаў добрае разуменія запаветаў Тваіх. Скажам усе разам: Хутка пачуй нас і памілуй.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся, каб гэтаму гораду і гэтай съвятой царкве, і ўсякаму гораду і краіне захавацца ад голаду, пошасьці, землятрусу, патопу, агню, мяча, нападу ворагаў і братабойчае вайны; і каб добры і чалавекалюбны Бог наш быў міласэрны і спагадлівы да нас, адхіліў ад нас усякую небясынку, што нам пагражае, вызваліў нас ад сванго справядлівага гневу і зъмілаваўся над намі.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся, каб Госпад Бог пачуў голас маленьня нас, грэшных, і зъмілаваўся над намі.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Святар: Выслушай нас, Божа, Збавіцелю наш, надзея ўсіх, што жывуць на зямлі, і тых, што далёка на моры, і будзь спагадлівы да нас, грэшных, і Памілуй нас. Бо Ты міласэрны і чалавекалюбны Бог, і Табе славу аддаем, Айцу, і Сыну, і Святому Духу, цяпер і заўсёды, і на вякі вякоў.

Людзі: Амін.

7. ІСУС ХРЫСТОС ДРУГІ РАЗ ПАД ЦЯЖАРАМ КРЫЖА.

Святар: Узгадаем выратавальныя пакуты Госпада!

Людзі: Слава пакутам Твайм. Слава ўсяцярпеньню Твайму, Госпадзі!

Святар: Ісус зьнямоглы, упаў другі раз пад цяжарам крыжа. Выканалася тае, што аб Ім казаў прарок: “А я чарвяк, а не чалавек, зьнявага ў людзей і пагарда ў народзе.” (Пс. 21:7). Падставай другога падзеньня Ісуса пад цяжарам крыжа ёсьць

наш гонар і нашыя няспынныя падзеньня ў грэх. Души нашы, зірніце на Ісуса, што ўпаў пад крыжом і паклічце: “О, Ісус, так жахліва прыніжаны! Зынішчы ў нашых сэрцах усялякі гонар, прагнасьць зьеврхнасьці ды надмернае ўздыманьня самаго сябе. Хай сагнецца хрыбет мой, хай палюблю пакору і прыніжаньня.” Каб нашае шчырае ўнутрашнє прыніжаньня ўзрадавала Цябе пакутваючага, Усясьвятога Выратавальніка!

Дыякан: Мудрасьць! Устанем набожна! Будзем слухаць съятое Евангельля!

Святар: Mір усім!

Хор: I твайму духу.

Дыякан: Ад Мацьвея съятого Евангельля чытаньня.

Людзі: Слава Табе, Госпадзі, слава Табе!

Дыякан: Будзем уважны!

І стаялі людзі і глядзелі. А насыміхаліся разам зь імі і начальнікі, кажучы: іншых ратаваў, хай уратуе Сябе Самога, калі Ён Хрыстос, выбранец Божы.

Лк. 23:35

Святар: Mір табе, дабравесціўшы!

Людзі: Слава Табе, Госпадзі, слава Табе!

Святар: Шматпакутная Ўсясьвятая Дзева і Маці, вымалі нам ласку праваслаўнага послуху, шчырага каяньня ў грахах і міласьць перабываць у дабрыні да скону зямнога жыцця нашага.

Людзі: Ойча наш, каторы ёсьць у небе, съяціся імя Твае, прыдзі ўладарства Твае, будзь воля Твая як у небе, так і на зямлі. Хлеба нашага штодзёнага дай нам сёньня, і адпусьці нам грахі нашы, як і мы адпускаем вінаватым нашым; і ня ўводзь нас у спакусу, але збаў нас ад злога.

Святар: Бо Тваё ёсьць валадарства, і сіла, і слава, Айца, і Сына, і Съятога Духа, цяпер і заўсёды, і на вякі вякоў.

Чытальнік: Амін.

Богародзіца Дзева, радуйся; / дабрадатная Марыя, Госпад з Табою! / Дабраслаўленая ты паміж жонкамі / і дабраслаўлены Плюд улоньня Твайго, / бо Ты нарадзіла Хрыста, Збаўцу душаў нашых.

Святар: Перацярпеўшы за нас пакуты, Ісус Хрыстос, Сын Боскі, памілуй нас!

Людзі: Госпадзі, памілуй. (3)

Дыякан: Памілуй нас, Божа, паводле Тваёй вялікай міласэрнасьці, молімся Табе, пачуй нас і памілуй.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Дыякан: Яшчэ молімся за богалюбнага Свяцейшага Ўсяленскага патрыярха Канстантынопальскага, за ўладыку нашага (імя і тытул першайархара) япіскапа нашага Пачэснага (імя) і ўсіх у Хрысьце братоў наших.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся за Богам сыцеражоную краіну нашу Беларусь і ўвесь беларускі народ, за стойкасць у веры, мужнасць у выпрабаваньях і вернасць свайму народу ўсіх нас.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся за ўсіх праваслаўных хрысціянаў, каб добры і міласэрны Бог наведаў іх і дараў ім спакойнае жыццё, здароўе, посыпеху кожнай добраі справе, і каб адпусьці ім усе іхнія правіны вольныя і міжвольныя.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся Госпаду Богу нашаму, каб Ён пачуў голас маленяյ нас, грэшных, і злытаваўся над слугамі Ягонымі), захаваў іх ад усякага суму, бяды, гневу і патрэбы, і ад усякае хворасці душэўнае і цялеснае, і падаў добрае разуменяя запаветаў Тваіх. Скажам усе разам: Хутка пачуй нас і памілуй.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся, каб гэтаму гораду і гэтай съятой царкве, і ўсякаму гораду і краіне захавацца ад голаду, пошасьці, землятрусу, патопу, агню, мяча, нападу ворагаў і братабойчае вайны; і каб добры і чалавекалюбны Бог наш быў міласэрны і спагадлівы да нас, адхіліў ад нас усякую небясынку, што нам пагражае, вызваліў нас ад сванго справядлівага гневу і зымілаваўся над намі.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся, каб Госпад Бог пачуў голас маленяя нас, грэшных, і зымілаваўся над намі.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Святар: Выслушай нас, Божа, Збавіцелю наш, надзея ўсіх, што жывуць на зямлі, і тых, што далёка на моры, і будзь спагадлівы да нас, грэшных, і Памілуй нас. Бо Ты міласэрны і чалавекалюбны Бог, і Табе славу аддаем, Айцу, і Сыну, і Святыому Духу, цяпер і заўсёды, і на вякі вякоў.

Людзі: Амін.

8. ІСУС ХРЫСТОС ПРАМАЎЛЯЕ ДА ПЛАЧУЧЫХ ЖАНЧЫН.

Святар: Узгадаем выратавальныя пакуты Господа!

Людзі: Слава пакутам Тваім. Слава ўсяцярпеньню Твайму, Госпадзі!

Святар: Ісус сустрачае па шляху набожных жанчын, якія плакалі над Ягоным цярпеньнем і прыніжаньнем. А Ён, нават перабываючы ў смутку і болю, прыняў іх спачуваньня, абырнуўся і голасам напоўненым любоўю зъвярнуўся да іх: “Дачкі Ерусалімскія, не плачце над Мной, а плачце над сабой ды над дзяцьмі вашымі!”

Дыякан: Мудрасьць! Устанем набожна! Будзем слушаць съятое Евангельля!

Святар: Мір усім!

Хор: І твайму духу.

Дыякан: Ад Лукаша съятого Евангельля чытаньня.

Людзі: Слава Табе, Госпадзі, слава Табе!

Дыякан: Будзем уважны!

І ішло за Ім вялікае мноства народу і жанчын, якія плакалі і галасілі па Ім. А Ісус, зъвярнуўшыся да іх, сказаў: дочки Ерусалімскія! ня плачце па Мне, а плачце па сабе і па дзесяцях вашых; бо надыходзяць дні, калі скажуць: дабрашчасныя няплодныя, і ўлоньні, якія не радзілі, і грудзі, якія не кармілі! Тады скажуць гарам: упадзеце на нас! і пагоркам: накрыице нас! бо, калі з зазелянелым дрэвам гэта робяць, дык з сухім што будзе?

Лк.27:27-31

Святар: Мір табе, дабравесціўшы!

Людзі: Слава Табе, Госпадзі, слава Табе!

Святар: Ісус! Гэта мы мусім плакаць над сабой за свае шматлікія, някаенныя грахі. Ты сам, мой Выратавальнік, падай мне выратавальную пакуту – я прыму яе з рук Тваіх, каб быць прычасынікам Тваіх съятых таямніцаў. Судзі мяне тут, Госпадзі, але захавай дзеля жыцьця вечнага.

Шматпакутная Маці, Усясьвятая Дзева Марыя, малі Сына Твайго і Выратавальніка нашага, каб мы заўсёды былі годнымі ўсясьвятых пакутаў, што дзеля нашага выратаванья перацярпеў Ён.

Людзі: Ойча наш, каторы ёсьць у небе, съяціся імя Твае, прыдзі ўладарства Твае, будзь воля Твая як у небе, так і на зямлі. Хлеба нашага штодзёнага дай нам сёньня, і адпусці нам грахі нашы, як і мы адпускаем вінаватым нашым; і ня ўводзь нас у спакусу, але збаў нас ад злога.

Святар: Бо Тваё ёсьць валадарства, і сіла, і слава, Айца, і Сына, і Святога Духа, цяпер і заўсёды, і на вякі вякоў.

Чытальнік: Амін.

Богародзіца Дзева, радуйся; / дабрадатная Марыя, Госпад з Табою! / Дабраслаўленая ты паміж жонкамі / і дабраслаўлены Плод улоньня Твайго, / бо Ты нарадзіла Хрыста, Збаўцу душаў нашых.

Святар: Перацярпеўшы за нас пакуты, Ісус Хрыстос, Сын Боскі, памілуй нас!

Людзі: Госпадзі, памілуй. (3)

Дыякан: Памілуй нас, Божа, паводле Тваёй вялікай міласэрнасці, молімся Табе, пачуй нас і памілуй.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Дыякан: Яшчэ молімся за богалюбнага Свяцейшага Ўсяленскага патрыярха Канстантынопальскага, за ўладыку нашага (імя і тытул першайархара) япіскапа нашага Пачэснага (імя) і ўсіх у Хрысьце братоў нашых.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся за Богам сыцеражоную краіну нашу Беларусь і ўвесь беларускі народ, за стойкасць у веры, мужнасць у выпрабаваннях і вернасць свайму народу ўсіх нас.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся за ўсіх праваслаўных хрысьціянаў, каб добры і міласэрны Бог наведаў іх і дараў ім спакойнае жыцьцё, здароўе, посьпеху кожнай добраі справе, і каб адпусціў ім усе іхнія правіны вольныя і міжвольныя.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся Госпаду Богу нашаму, каб Ён пачуў голас маленіні ў нас, грэшных, і злытаваўся над слугамі Ягонымі), захаваў іх ад усякага суму, бяды, гневу і патрэбы, і ад усякага хворасьці душэўнае і цялеснае, і падаў добрае разуменьня запаветаў Тваіх. Скажам усе разам: Хутка пачуй нас і памілуй.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся, каб гэтаму гораду і гэтай сьвятой царкве, і ўсякаму гораду і краіне захавацца ад голаду, пошасьці, землятрусу, патопу, агню, мяча, нападу ворагаў і братабойчае вайны; і каб добры і чалавекалюбны Бог наш быў міласэрны і спагадлівы да нас, адхіліў ад нас усякую небясыкую, што нам пагражае, вызваліў нас ад сванго справядлівага гневу і зымілаваўся над намі.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся, каб Госпад Бог пачуў голас маленіні нас, грэшных, і зымілаваўся над намі.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Святар: Выслушай нас, Божа, Збавіцелю наш, надзея ўсіх, што жывуць на зямлі, і тых, што далёка на моры, і будзь спагадлівы да нас, грэшных, і Памілуй нас. Бо Ты міласэрны і чалавекалюбны Бог, і Табе славу аддаем, Айцу, і Сыну, і Святыму Духу, цяпер і заўсёды, і на вякі вякоў.

Людзі: Амін.

9. ІСУС ХРЫСТОС ТРЭЦЬ РАЗ ПАДАЕ ПАД ЦЯЖАРАМ КРЫЖА.

Святар: Узгадаем выратавальныя пакуты Госпада!

Людзі: Слава пакутам Тваім. Слава ўсяцярпеньню Твайму, Госпадзі!

Святар: Чым больш падае Ісус, тым больш балючы

Ягоныя падзеньня. А мы чым больш падаём, тым меньш узгадываем, якой зъяўлялася падстава падзеньня Ісуса. За нашыя грахі Ісус падае пад крыжом, а мы нават і ня думем аб tym, што падзеньня Ісуса - за нашыя грахі.

Дыякан: Мудрасць! Устанем набожна! Будзем слухаць съятое Евангельля!

Святар: Мір усім!

Хор: I твайму духу.

Дыякан: Ад Мацвея съятого Евангельля чытаньня.

Людзі: Слава Табе, Госпадзі, слава Табе!

Дыякан: Будзем уважны!

А тыя, што міма праходзілі, зневажалі Яго, ківаючы галовамі сваімі і кажучы: Ты, што разбураеш храм і за тры дні будуеш! уратуй Сябе Самога. Калі Ты Сын Божы, сыйдзі з крыжа.

Мц. 27:39-40

Святар: Мір табе, дабравесціўшы!

Людзі: Слава Табе, Госпадзі, слава Табе!

Святар: Усямагутны, прадвечны Божа, Выратавальнік наш! Мы складаем грахі да грахоў і гэтым дадаем болі да Тваёй болі! Да ног Тваіх прыпадаем і молім Цябе ў найшчырай пакоры: “Ісус наш, дапамагі нам, каб я ращучым учынкам прынёс Табе палёгку ў цяжкіх цярпеньнях. Падай нам міласць спакусу перамагчы, бо ніколі больш грашыць няжадаю.”

Марыя, абаронца каючыхся грэшнікаў, захавай нас, верных слугаў Тваіх, ад спакусы да граху і замацуй нас ў добрых намерах нашых.

Людзі: Ойча наш, каторы ёсьць у небе, съяціся імя Твае, прыдзі ўладарства Твае, будзь воля Твая як у небе, так і на зямлі. Хлеба нашага штодзёнага дай нам сёньня, і адпусці нам грахі наши, як і мы адпускаем вінаватым нашым; і ня ўводзь нас у спакусу, але збаў нас ад злога.

Святар: Бо Тваё ёсьць валадарства, і сіла, і слава, Айца, і Сына, і Святога Духа, цяпер і заўсёды, і на вякі вякоў.

Чыталынік: Амін.

Богародзіца Дзева, радуйся; / дабрадатная Марыя, Госпад

з Табою! / Дабраслаўлёнай ты паміж жонкамі / і дабраслаўлёны Плод улоныня Твайго, / бо Ты нарадзіла Хрыста, Збаўцу душаў нашых.

Святар: Перацярпейшы за нас пакуты, Ісус Хрыстос, Сын Боскі, памілуй нас!

Людзі: Госпадзі, памілуй. (3)

Дыякан: Памілуй нас, Божа, паводле Тваёй вялікай міласэрнасьці, молімся Табе, пачуй нас і памілуй.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Дыякан: Яшчэ молімся за богалюбнага Свяцейшага Ўсяленскага патрыярха Канстантынопальскага, за ўладыку нашага (імя і тытул першаярхата) япіскапа нашага Пачэснага (імя) і ўсіх у Хрысьце братоў нашых.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся за Богам съцеражоную краіну нашу Беларусь і ўесь беларускі народ, за стойкасць у веры, мужнасць у выпрабаваньнях і вернасць свайму народу ўсіх нас.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся за ўсіх праваслаўных хрысьціянаў, каб добры і міласэрны Бог наведаў іх і дараў ім спакойнае жыцьцё, здароўе, посьпеху кожнай добраі справе, і каб адпусціў ім усе іхнія правіны вольныя і міжвольныя.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся Госпаду Богу нашаму, каб Ён пачуў голас маленьняў нас, грэшных, і злытаваўся над слугамі Ягонымі), захаваў іх ад усякага суму, бяды, гневу і патрэбы, і ад усякае хвораstry душэўнае і цялеснае, і падаў добрае разуменіня запаветаў Тваіх. Скажам усе разам: Хутка пачуй нас і памілуй.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся, каб гэтаму гораду і гэтай святоі царкве, і ўсякаму гораду і краіне захавацца ад голаду, пошасьці, землятрусу, патопу, агню, мяча, нападу ворагаў і братабойчае вайны; і каб добры і чалавекалюбны Бог наш быў міласэрны і спагадлівы да нас, адхіліў ад нас усякую небясыёеку, што нам пагражае, вызваліў нас ад сванго справядлівага гневу і зымілаваўся над намі.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся, каб Госпад Бог пачуў голас маленьня нас, грэшных, і зымілаваўся над намі.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Святар: Выслушай нас, Божа, Збавіцелю наш, надзея ўсіх, што жывуць на зямлі, і тых, што далёка на моры, і будзь спагадлівы да нас, грэшных, і Памілуй нас. Бо Ты міласэрны і чалавекалюбны Бог, і Табе славу аддаем, Айцу, і Сыну, і Святыому Духу, цяпер і заўсёды, і на вякі вякоў.

Людзі: Амін.

10. КАТЫ ЗЬДЗІРАЮЦЬ ВОПРАТКУ З ІСУСА ХРЫСТА.

Святар: Узгадаем выратавальныя пакуты Госпада!

Людзі: Слава пакутам Тваім. Слава ўсяцярпеньню Твайму, Госпадзі!

Святар: Якой гэта мусіў быць сорам і які нявымоўны боль Ісуса, калі з Яго зьдзерлі вопратку, якая прысохла да ранаў на Ягонам Усячыстам целе, ды загадалі аголенаму паказацца натоўпу. І так Ён стаіць аголены прад народам, з цярновым вянком на галаве, з пакутлівым тварам, увесь заліты крывей і знявечаны цяжкімі ранамі.

Дыякан: Мудрасць! Устанем набожна! Будзем слухаць святое Евангельля!

Святар: Mір усім!

Хор: I твайму духу.

Дыякан: Ад Марка святого Евангельля чытаньня.

Людзі: Слава Табе, Госпадзі, слава Табе!

Дыякан: Будзем уважны!

Тыя, што ўкрыжавалі Яго, дзялілі вопратку Ягоную, кідаючы жэрабя, каму што ўзяць.

Мк. 15:24

Святар: Mір табе, дабравесціўшы!

Людзі: Слава Табе, Госпадзі, слава Табе!

Святар: О, Усячысты Ісус, Ты цялкам у крыві, у ранах, катаваны, зганблены, а мы прагнем толькі славы, багацця ды раскошы. Хай так ня будзе далей, Усякаштоўны Ісус, падай

нам міласьць, каб мы балочымі съязамі апраківаў усе свае нязлічоныя грахі ды благія ўчынкі, што былі падставай Твайго сораму.

Усягодная Дзева Марыя і Маці нашага Выратавальніка Ісуса Хрыста, ачысьці душы, сэрцы і цяла слугаў Тваіх ад усялякага цяжару благога.

Людзі: Ойча наш, каторы ёсьць у небе, съвяціся імя Твае, прыдзі ўладарства Твае, будзь воля Твая як у небе, так і на зямлі. Хлеба нашага штодзёнага дай нам сёньня, і адпусьці нам грахі нашы, як і мы адпускаем вінаватым нашым; і ня ўводзь нас у спакусу, але збаў нас ад злога.

Святар: Бо Тваё ёсьць валадарства, і сіла, і слава, Айца, і Сына, і Святога Духа, цяпер і заўсёды, і на вякі вякоў.

Чыталынік: Амін.

Богародзіца Дзева, радуйся; / дабрадатная Марыя, Госпад з Табою! / Дабраслаўленая ты паміж жонкамі / і дабраслаўлены Плод улоньня Твайго, / бо Ты нарадзіла Хрыста, Збаўцу душаў нашых.

Святар: Перацярпеўши за нас пакуты, Ісус Хрыстос, Сын Боскі, памілуй нас!

Людзі: Госпадзі, памілуй. (3)

Дыякан: Памілуй нас, Божа, паводле Тваёй вялікай міласэрнасьці, молімся Табе, пачуй нас і памілуй.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Дыякан: Яшчэ молімся за богалюбнага Свяцейшага Ўсяленскага патрыярха Канстантынопальскага, за ўладыку нашага (імя і тытул першайарпарха) япіскапа нашага Пачэснага (імя) і ўсіх у Хрысьце братоў нашых.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся за Богам съцеражоную краіну нашу Беларусь і ўесь беларускі народ, за стойкасць у веры, мужнасць у выпрабаваньнях і вернасць свайму народу ўсіх нас.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся за ўсіх праваслаўных хрысьціянаў, каб добры і міласэрны Бог наведаў іх і дараў им спакойнае жыццё, здароўе, посьпеху кожнай добраі справе, і каб адпусьці ім усе

іхнія правіны вольныя і міжвольныя.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся Госпаду Богу нашаму, каб Ён пачуў голас маленъя нас, грэшных, і зылітаваўся над слугамі Ягонымі, захаваў іх ад усякага суму, бяды, гневу і патрэбы, і ад усякае хворасці душэўнае і цялеснае, і падаў добрае разуменьня запаветаў Тваіх. Скажам усе разам: Хутка пачуй нас і памілуй.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся, каб гэтаму гораду і гэтай съвятой царкве, і ўсякаму гораду і краіне захавацца ад голаду, пошасьці, землятрусу, патопу, агню, мяча, нападу ворагаў і братабойчае вайны; і каб добры і чалавекалюбны Бог наш быў міласэрны і спагадлівы да нас, адхіліў ад нас усякую небясынку, што нам пагражае, вызваліў нас ад сванго справядлівага гневу і зымілаваўся над намі.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся, каб Госпад Бог пачуў голас маленъя нас, грэшных, і зымілаваўся над намі.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Святар: Выслушай нас, Божа, Збавіцелю наш, надзея ўсіх, што жывуць на зямлі, і тых, што далёка на моры, і будзь спагадлівы да нас, грэшных, і Памілуй нас. Бо Ты міласэрны і чалавекалюбны Бог, і Табе славу аддаем, Айцу, і Сыну, і Святому Духу, цяпер і заўсёды, і на вякі вякоў.

Людзі: Амін.

11. ІСУСА ХРЫСТА ПРЫЦВЯЧВАЮЦЬ ДА КРЫЖА.

Святар: Узгадаем выратавальныя пакуты Госпада!

Людзі: Слава пакутам Тваім. Слава ўсяцярпеньню Твайму, Госпадзі!

Святар: Каты зьбіраюцца вакол Ісуса.Прыцвячаюць тупымі цвякамі Ягоныя рукі і ногі цяжкім молатам да крыжа. Які гэта жахлівы боль! Ты, Ісусе, не зважаў на гэта, бо усяжданьням Тваім ёсьць цалкавітае выкананьня задуму і волі Нябеснага Айца. Гэта за нашыя грахі Ісус церпіць. А

кожны наш цяжкі грэх – гэта яшчэ адзін цвяк забіты ў Ягоныя святыя руکі ды ногі.

Дыякан: Мудрасьць! Устанем набожна! Будзем слухаць святое Евангельля!

Святар: Мір усім!

Хор: І твайму духу.

Дыякан: Ад Яна святого Евангельля чытаньня.

Людзі: Слава Табе, Госпадзі, слава Табе!

Дыякан: Будзем уважны!

І, нясучы крыж Свой, Ён выйшаў на месца, называнае Любным, па-Габрэйску Галгофа; там укрыжавалі Яго і зь Ім двух іншых, па адзін і па другі бок, а пасярэдзіне Ісуса.

Ян. 19:17-18

Святар: Мір табе, дабравесьціўшы!

Людзі: Слава Табе, Госпадзі, слава Табе!

Святар: Агнец Боскі, у раны апрануўшыся, прабач мяне, што мы зрабіліся падставаю Тваіх нявымоўных пакутаў ды прымі ўсяшчырую ўдзячнасьць за Тваю любоў і ахвярнасьць за нас, грэшных. Ад сёньня каемся ва ўсіх грахах нашых ды імкнемся да жыцьця набожнага.

Марыя, вымалі нам міласэрнасьць, каб Крывя Сына Твайго ўкрыжаванага абмыла ад беззаконья ды грахоў душы нашыя. Каб чыстымі і неасуджанымі сталі мы прад Сынам Твайм на Страшным судзе.

Людзі: Ойча наш, каторы ёсьць у небе, свяціся імя Твае, прыдзі ўладарства Твае, будзь воля Твая як у небе, так і на зямлі. Хлеба нашага штодзёнага дай нам сёньня, і адпусьці нам грахі нашы, як і мы адпускаем вінаватым нашым; і ня ўводзь нас у спакусу, але збаў нас ад злога.

Святар: Бо Тваё ёсьць валадарства, і сіла, і слава, Айца, і Сына, і Святога Духа, цяпер і заўсёды, і на вякі вякоў.

Чытальнік: Амін.

Богародзіца Дзева, радуйся; / дабрадатная Марыя, Госпад з Табою! / Дабраслаўленая ты паміж жонкамі / і дабраслаўлены Плюд улоньня Твайго, / бо Ты нарадзіла Хрыста, Збаўцу душаў нашых.

Святар: Перацярпеўши за нас пакуты, Ісус Хрыстос, Сын Боскі, памілуй нас!

Людзі: Госпадзі, памілуй. (3)

Дыякан: Памілуй нас, Божа, паводле Тваёй вялікай міласэрнасьці, молімся Табе, пачуй нас і памілуй.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Дыякан: Яшчэ молімся за богалюбнага Свяцейшага Ўсяленскага патрыярха Канстантынопальскага, за ўладыку нашага (імя і тытул першайархара) япіскапа нашага Пачэснага (імя) і ўсіх у Хрысьце братоў нашых.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся за Богам съцеражоную краіну нашу Беларусь і ўвесь беларускі народ, за стойкасць у веры, мужнасць у выпрабаваньях і вернасць свайму народу ўсіх нас.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся за ўсіх праваслаўных хрысьціянаў, каб добры і міласэрны Бог наведаў іх і дараўші ім спакойнае жыцьцё, здароўе, посыпеху кожнай добраі справе, і каб адпусьці ім усе іхнія правіны вольныя і міжвольныя.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся Госпаду Богу нашаму, каб Ён пачуў голас маленяня нас, грэшных, і злытаваўся над слугамі Ягонымі), захаваў іх ад усякага суму, бяды, гневу і патрэбы, і ад усякае хворасці душэўнае і цялеснае, і падаў добрае разуменьня запаветаў Тваіх. Скажам усе разам: Хутка пачуй нас і памілуй.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся, каб гэтаму гораду і гэтай святай царкве, і ўсякаму гораду і краіне захавацца ад голаду, пошасьці, землятрусу, патопу, агню, мяча, нападу ворагаў і братабойчае вайны; і каб добры і чалавекалюбны Бог наш быў міласэрны і спагадлівы да нас, адхіліў ад нас усякую небясынку, што нам пагражае, вызваліў нас ад сванго справядлівага гневу і зымілаваўся над намі.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся, каб Госпад Бог пачуў голас маленяня нас, грэшных, і зымілаваўся над намі.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Святар: Выслушай нас, Божа, Збавіцелю наш, надзея ўсіх, што жывуць на зямлі, і тых, што далёка на моры, і будзь спагадлівы да нас, грэшных, і Памілуй нас. Бо Ты міласэрны і чалавекалюбны Бог, і Табе славу аддаем, Айцу, і Сыну, і Святыму Духу, цяпер і заўсёды, і на вякі вякоў.

Людзі: Амін.

12. ІСУС ХРЫСТОС ПАМИРАЕ НА КРЫЖЫ.

Святар: Узгадаем выратавальную съмерць Господа!

Людзі: Слава пакутам Тваім. Слава ўсяцярпеньню Твайму, Госпадзі!

Святар: Ісус памірае на крыжы. Вакол Яго вялікі натоўп грэшнікаў, менавіта тых, што аддалі Яго на съмерць ды зьдзекаваліся. Пад самым крыжком толькі дзьве найверныя асобы: Усячыстая Дзева ды съвяты Ян. Але Усясьвяты Ісус поўны міласэрнасці да катаў. “Ойча, прабач ім, бо няведаюць, што робяць,” - моліцца Ісус да Нябеснага Айца за сваіх забойцаў.

Дыякан: Мудрасць! Устанем набожна! Будзем слухаць съвятое Евангельля!

Святар: Мір усім!

Хор: І твайму духу.

Дыякан: Ад Яна съвятого Евангельля чытаньня.

Людзі: Слава Табе, Госпадзі, слава Табе!

Дыякан: Будзем уважны!

Каля крыжа Ісуса стаялі Маці Ягоная, і сястра Маці Ягонай Марыя Клеопава, і Марыя Магдаліна. Ісус, убачыўшы Маці і вучня, які тут стаяў, якога любіў, кажа Маці Сваёй: Жанчына! вось, сын Твой. Потым кажа вучню: вось, Маці твай! І з гэтага часу вучань гэты ўзяў Яе да сябе. Паслья таго Ісус, ведаючы, што ўжо ўсё сталася, каб збылося Пісаньне, кажа: піць. Тут стаяў посуд, поўны воцату. Воіны, намачыўшы воцатам губку і накалоўшы на ісон, паднеслы да вуснаў Ягоных. І калі Ісус скаштаваў воцату, сказаў: збылося! І нахіліўшы галаву, аддаў дух.

Ян. 19:25-30

Святар: Мір табе, дабравесціўшы!

Людзі: Слава Табе, Госпадзі, слава Табе!

Святар: Укрыжаваны Ісус, верым, што Ты – Сын Бога жывога. Укрыжаваны Ісус, праз пакуты і съмерць Тваю атрымалі ласку пррабачэння грахоў і жыцьцё вечнае. Укрыжаваны Ісус, любім Цябе, бо з любові да нас, Ты дабраваліў перацярпець крыж. Чым мы, Ісусе, аддзячымся Табе за гэтую вялікую любоў і міласць да нас? Толькі тым, што заўсёды гатовы пррабачаць усім, хто нас пакрыўдзіў і абрэзіў.

Марыя прымі нас, народ Твой, як дзяцей Тваіх і перабывай з кожным з нас у гадзіну адыходу нашага.

Людзі: Ойча наш, каторы ёсьць у небе, съвяціся імя Твае, прыдзі ўладарства Твае, будзь воля Твая як у небе, так і на зямлі. Хлеба нашага штодзёнага дай нам сёньня, і адпусці нам грахі нашы, як і мы адпускаем вінаватым нашым; і ня ўводзь нас у спакусу, але збаў нас ад злога.

Святар: Бо Тваё ёсьць валадарства, і сіла, і слава, Айца, і Сына, і Свяятога Духа, цяпер і заўсёды, і на вякі вякоў.

Чыталынік: Амін.

Богародзіца Дзева, радуйся; / дабрадатная Марыя, Госпад з Табою! / Дабраслаўленая ты паміж жонкамі / і дабраслаўлены Плод улоньня Твайго, / бо Ты нарадзіла Хрыста, Збаўцу душаў нашых.

Святар: Перацярпейшы за нас пакуты, Ісус Хрыстос, Сын Боскі, памілуй нас!

Людзі: Госпадзі, памілуй. (3)

Дыякан: Памілуй нас, Божа, паводле Тваёй вялікай міласэрнасці, молімся Табе, пачуй нас і памілуй.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Дыякан: Яшчэ молімся за богалюбнага Свяцейшага Ўсяленскага патрыярха Канстантынопальскага, за ўладыку нашага (імя і тытул першайарх) япіскапа нашага Пачэснага (імя) і ўсіх у Хрысьце братоў нашых.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся за Богам съцеражоную краіну нашу Беларусь і ўвесь беларускі народ, за стойкасць у веры, мужнасць у

выпрабаваньнях і вернасьць свайму народу ўсіх нас.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся за ўсіх праваслаўных хрысьціянаў, каб добры і міласэрны Бог наведаў іх і дараў ім спакойнае жыццё, здароўе, посыпеху кожнай добраі справе, і каб адпусціў ім усе іхнія правіны вольныя і міжвольныя.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся Госпаду Богу нашаму, каб Ён пачуў голас маленьняў нас, грэшных, і злытаваўся над слугамі Ягонымі, захаваў іх ад усякага суму, бяды, гневу і патрэбы, і ад усякае хворасыці душэўнае і цялеснае, і падаў добрае разуменяя запаветаў Тваіх. Скажам усе разам: Хутка пачуй нас і памілуй.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся, каб гэтаму гораду і гэтай сьвятой царкве, і ўсякаму гораду і краіне захавацца ад голаду, пошасьці, землятрусу, патопу, агню, мяча, нападу ворагаў і братабойчае вайны; і каб добры і чалавекалюбны Бог наш быў міласэрны і спагадлівы да нас, адхіліў ад нас усякую небясыеуку, што нам пагражае, вызваліў нас ад сванго справядлівага гневу і зъмілаваўся над намі.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся, каб Госпад Бог пачуў голас маленьня нас, грэшных, і зъмілаваўся над намі.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Святар: Выслушай нас, Божа, Збавіцелю наш, надзея ўсіх, што жывуць на зямлі, і тых, што далёка на моры, і будзь спагадлівы да нас, грэшных, і Памілуй нас. Бо Ты міласэрны і чалавекалюбны Бог, і Табе славу аддаем, Айцу, і Сыну, і Святыому Духу, цяпер і заўсёды, і на вякі вякоў.

Людзі: Амін.

13. ІСУСА ХРЫСТА ЗЬНІМАЮЦЬ З КРЫЖА.

Святар: Узгадаем выратавальну съмерць Госпада!

Людзі: Слава пакутам Твайму. Слава ўсяцярпенью Твайму, Госпадзі!

Святар: Усяжахлівы меч болю прабіў сэрца Марыі, калі

на руках Яе спачывала цела памёршага Ісуса. Узньяліся ў Яе памяці ўсе раны і пакуты, што скончыліся съмерцю. Смуткам і спачуваньням напоўнена сэрца Маці. А падставай смутку і болю Яе – ёсьць грахі нашыя, бо за нашыя грахі Сын Яе і Боскі Выратавальнік наш, прыняў гэтую жахлівую пакуту.

Дыякан: Мудрасыць! Устанем набожна! Будзем слухаць съвятое Евангельля!

Святар: Mір усім!

Хор: I твайму духу.

Дыякан: Ад Марка съвятого Евангельля чытаньня.

Людзі: Слава Табе, Госпадзі, слава Табе!

Дыякан: Будзем уважны!

І як ужо зьвечарэла, бо была пятніца, гэта значыць - перадсубоцыце, прыйшоў Язэп з Арымафеі, знакаміты сябра рады, які і сам чакаў Царства Божага, адважыўся ўвайсьці да Пілата і прасіці Цела Ісусавага. Пілат зъдзіўся, што Ён ужо памёр; і паклікаўшы сотніка, спытаўся ў яго: ці даўно памёр? І даведаўшыся ад сотніка, аддаў Цела Язэпу.

Мк. 15:42-45

Святар: Mір табе, дабравесціўшы!

Людзі: Слава Табе, Госпадзі, слава Табе!

Святар: О, Ісус, падай нам гэтую міласць, каб я ўсім сэрцам спачуваў разам з Тваёй шматпакутнай Маці!

А Ты, Усясьвятая і Ўсягодная Дзева, што так цяжка спачувала Сыну Твайму, запішы ўсі раны гэтую ў сэрцах нашых. Хай заўсёды адчуваєм боль за грахі свае, што былі падставалі жахлівых пакутаў Христовых.

Уладарка наша, Усядзева Марыя, пераывай з кожным з нас у гадзіну адыходу нашага.

Людзі: Ойча наш, каторы ёсьць у небе, съвяціся імя Твае, прыдзі ўладарства Твае, будзь воля Твая як у небе, так і на зямлі. Хлеба нашага штодзёнага дай нам сёньня, і адпусці нам грахі нашы, як і мы адпускаем вінаватым нашым; і ня ўводзь нас у спакусу, але збаў нас ад злога.

Святар: Бо Тваё ёсьць валадарства, і сіла, і слава, Айца, і Сына, і Свяতога Духа, цяпер і заўсёды, і на вякі вякоў.

Чытальнік: Амін.

Богародзіца Дзева, радуйся; / дабрадатная Марыя, Госпад з Табою! / Дабраслаўлённа ты паміж жонкамі / і дабраслаўлённы Плод улоньня Твайго, / бо Ты нарадзіла Хрыста, Збаўцу душаў нашых.

Святар: Перацярпейшы за нас пакуты, Ісус Хрыстос, Сын Боскі, памілуй нас!

Людзі: Госпадзі, памілуй. (3)

Дыякан: Памілуй нас, Божа, паводле Тваёй вялікай міласэрнасці, молімся Табе, пачуй нас і памілуй.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Дыякан: Яшчэ молімся за богалюбнага Свяцейшага Ўсяленскага патрыярха Канстантынопальскага, за ўладыку нашага (імя і тытул першаяртара) япіскапа нашага Пачэснага (імя) і ўсіх у Хрысьце братоў нашых.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся за Богам съцеражоную краіну нашу Беларусь і ўесь беларускі народ, за стойкасць у веры, мужнасць у выпрабаваньнях і вернасць свайму народу ўсіх нас.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся за ўсіх праваслаўных хрысьціяну, каб добры і міласэрны Бог наведаў іх і дараваў ім спакойнае жыццё, здароўе, посьпеху кожнай добраі справе, і каб адпусьціў ім усе іхнія правіны вольныя і міжвольныя.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся Госпаду Богу нашаму, каб Ён пачуў голас маленьняў нас, грэшных, і зылітаваўся над слугамі Ягонымі, захаваў іх ад усякага суму, бяды, гневу і патрэбы, і ад усякага хворасці душэўнае і цялеснае, і падаў добрае разуменіня запаветаў Тваіх. Скажам усе разам: Хутка пачуй нас і памілуй.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся, каб гэтаму гораду і гэтай съятой царкве, і усякаму гораду і краіне захавацца ад голаду, пошасці, землятрусу, патопу, агню, мяча, нападу ворагаў і братабойчае вайны; і каб добры і чалавекалюбны Бог наш быў міласэрны і спагадлівы да нас, адхіліў ад нас усякую небясыкую, што нам

пагражае, вызваліў нас ад сванго справядлівага гневу і зымілаваўся над намі.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся, каб Госпад Бог пачуў голас маленьня нас, грэшных, і зымілаваўся над намі.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Святар: Выслушай нас, Божа, Збавіцелю наш, надзея ўсіх, што жывуць на зямлі, і тых, што далёка на моры, і будзь спагадлівы да нас, грэшных, і Памілуй нас. Бо Ты міласэрны і чалавекалюбны Бог, і Табе славу аддаем, Айцу, і Сыну, і Святыому Духу, цяпер і заўсёды, і на вякі вякоў.

Людзі: Амін.

14 ІСУСА ХРЫСТА ПАКЛАДАЮЦЬ У МАГІЛУ

Святар: Узгадаем выратавальнае паходаньня Госпада!

Людзі: Слава пакутам Твайм. Слава ўсяцярпеньню Твайму, Госпадзі!

Святар: Напоўніліся сэрцы Яна, Іесіфа з Арыматэі ды набожных жанчын цяжкім смуткам, але найбольшай была боль Усячыстай Дзевы тады, каді Ісуса клалі ў магілу. Тут аддалі Яму ўсявялікі гонар і ахвяравалі Яму сваё жыцьцё, каб Ён асяліўся ў іх.

Дыякан: Мудрасць! Устанем набожна! Будзем слухаць съятое Евангельля!

Святар: Мір усім!

Хор: І твайму духу.

Дыякан: Ад Яна съятого Евангельля чытаньня.

Людзі: Слава Табе, Госпадзі, слава Табе!

Дыякан: Будзем уважны!

Пасля гэтага Язэп з Арыматэі, вучань Ісуса, але тайны - ад страху перад Юдэямі, прасіў у Пілата, каб зьняць Цела Ісусава; і Пілат дазволіў. Той пайшоў і зьняў Цела Ісусава. Прыйшоў таксама і Мікадым, які прыходзіў раней да Ісуса ўчанчы, і прынёс сумесь з альясу і сымірны, літраў каля ста. І вось, узялі яны Цела Ісусава і ўгарнулі яго ў палатно з пахошчамі, як звычайна хаваюць Юдэі. На tym месцы, дзе ён

быў укрыжаваны, быў сад, і ў садзе была магіла новая, у якую яшчэ ніхто ня быў пакладзены: там паклалі Ісуса дзеля пятніцы Юдэйскай, бо магіла была блізка.

Ян. 19:28-42

Святар: Мір табе, дабравесьціўшы!

Людзі: Слава Табе, Госпадзі, слава Табе!

Святар: Наш боскі выратавальнік! Госпад і Божа наш, Ісус Хрыстос! Гэта мы каля падножжа магілы Тваёй падаем на калені і цалуем пяць ранаў Тваіх. Шчыра шкадуем і каемся ў грахах нашых, што зрабіліся падставай Тваёй съмерці. Зрабі, Ісусе, Тваёй усямагутнай міласэрнасцю, каб мы ўжо больш ніколі не адступалі ад запаветаў Тваіх.

Марыя, Маці Бога нашага і Маці народа твайго, вымалі нам міасць, каб мы заўсёды з чыстым сэрцам і палаочую любою прымалі ў съятым Прычасыці Усясьвятое Цела і Кроў Сына Твайго, як задатак на жыццё вечнае.

Людзі: Ойча наш, каторы ёсьць у небе, съвяціся імя Твае, прыдзі ўладарства Твае, будзь воля Твая як у небе, так і на зямлі. Хлеба нашага штодзёнага дай нам сёньня, і адпусьці нам грахі нашы, як і мы адпускаем вінаватым нашым; і ня ўводзь нас у спакусу, але збаў нас ад злога.

Святар: Бо Тваё ёсьць валадарства, і сіла, і слава, Айца, і Сына, і Святога Духа, цяпер і заўсёды, і на вякі вякоў.

Чытальнік: Амін.

Богародзіца Дзева, радуйся; / дабрадатная Марыя, Госпад з Табою! / Дабраслаўленая ты паміж жонкамі / і дабраслаўлены Плод улоньня Твайго, / бо Ты нарадзіла Хрыста, Збаўцу душаў нашых.

Святар: Перацярпейшы за нас пакуты, Ісус Хрыстос, Сын Боскі, памілуй нас!

Людзі: Госпадзі, памілуй. (3)

Дыякан: Памілуй нас, Божа, паводле Тваёй вялікай міласэрнасці, молімся Табе, пачуй нас і памілуй.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Дыякан: Яшчэ молімся за богалюбнага Свяцейшага Ўсяленскага патрыярха Канстантынопальскага, за ўладыку

нашага (імя і тытул першаярх) япіскапа нашага Пачэснага (імя) і ўсіх у Хрысьце братоў нашых.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся за Богам съцеражоную краіну нашу Беларусь і ўесь беларускі народ, за стойкасць у веры, мужнасць у выпрабаваньях і вернасць свайму народу ўсіх нас.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся за ўсіх праваслаўных хрысьціяну, каб добры і міласэрны Бог наведаў іх і дараваў ім спакойнае жыццё, здароўе, посыпеху кожнай добраі справе, і каб адпусьці ім усе іхнія правіны вольныя і міжвольныя.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся Госпаду Богу нашаму, каб Ён пачуў голас маленьня нас, грэшных, і злітаваўся над слугамі Ягонымі), захаваў іх ад усякага суму, бяды, гневу і патрэбы, і ад усякага хворасці душэўнае і цялеснае, і падаў добрае разуменяя запаветаў Тваіх. Скажам усе разам: Хутка пачуй нас і памілуй.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся, каб гэтаму гораду і гэтай съятой царкве, і ўсякаму гораду і краіне захавацца ад голаду, пошасці, землятрусу, патопу, агню, мяча, нападу ворагаў і братабойчае вайны; і каб добры і чалавекалюбны Бог наш быў міласэрны і спагадлівы да нас, адхіліў ад нас усякую небясынку, што нам пагражае, вызваліў нас ад сванго справядлівага гневу і зьмілаваўся над намі.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Яшчэ молімся, каб Госпад Бог пачуў голас маленьня нас, грэшных, і зымілаваўся над намі.

Людзі: Госпадзе, памілуй. (3)

Святар: Выслушай нас, Божа, Збавіцелю наш, надзея ўсіх, што жывуць на зямлі, і тых, што далёка на моры, і будзь спагадлівы да нас, грэшных, і Памілуй нас. Бо Ты міласэрны і чалавекалюбны Бог, і Табе славу аддаем, Айцу, і Сыну, і Святыому Духу, цяпер і заўсёды, і на вякі вякоў.

Людзі: Амін.

Малітва

Святар: Госпад, Ісус Хрыстос, за ўсе Твае цяжкія пакуты, якія Ты дабраваліў прыніць на Сябе за нашыя грахі, прымі ад нас, грэшных і нявартых, хоць гэты Крыжовы Шлях, які мы адслужылі. И падай нам міласць, каб заўсёды жылі ў запаветах Тваіх і ніколі не пакрыўдзіць Цябе грахом съядомым альбо несьядомым.

Нябесны Ойча, праз пакуты Сына Твайго Адзінароднага, падай водпук грахоў нашых ды ўсім спачылым раней братам і сёстрам нашым. Навярні грэшнікаў на шлях праваслаўны, каб усе тварэнья Твае сумоўна съпявалі Тройцы: Алілуя.

Святар: Мудрасць.

Людзі: Больш годную пашаны за хэрувімаў і без пароўнання больш слáўную за сэрафімаў, што, захаваўшы дзявоцтва, радзіла Бога-Слова, існую Богародзіцу, Цябе мы ўзвялічаем.

Святар: Слава Табе, Хрысьце Божа, надзея наша, слава Табе.

Людзі: Слава Айцу, і Сыну, і Святыму Духу, цяпер і заўсёды, і на вякі вякоў. Амін.

Госпадзе, памілуй; Госпадзе, памілуй; Госпадзе, памілуй. Ойча, дабраслаў.

Святар робіць водпук: Хрыстос, праўдівы Бог наш, перацярпейшы дзеля нашага выратавання зьнявагу, пакуты і съмерць, малітвамі ўсячыстае свае Маці, святых і баганосных айцоў нашых, і ўсіх святых, хай зъмілуеца над намі і збавіць нас, бо Ён добры і Чалавекалюбец.

Людзі: Амін.

